

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Евгени Петров Манев
Ръководител на Катедра „Национална сигурност“
в Университет по библиотекознание и информационни технологии

относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност

„професор“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

област на више образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.3. Политически науки (Теория на международните отношения)

В конкурса за **„професор“**, обявен в Държавен вестник, бр. 33 от 17.04.2018 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на Катедра „Политически науки“ към Факултет „Икономически и социални науки“, като кандидат участва **доцент д.н. Румен Иванов Кънчев** от катедра „Политически науки“, Факултет „Икономически и социални науки“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Становището е изготвено на основание на Заповед на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ № Р 33-2608 от 14.06.2018 г. и решение на Научното жури. Същото се основава на изискванията на: Закона за развитие на академичния състав (ЗРАСРБ), Обн., ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г.; изм. с Решение № 11 на Конституционния съд на РБ от 5.10.2010 г. - бр. 81 от 15.10.2010 г.; изм. и доп., бр. 101 от 28.12.2010 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., Гл. трета, Раздел IV, чл. 29; Правилник за развитието на академичния състав на Пловдивския университет “Паисий Хилендарски” (ПРАСПУ), приет с решение на АС на университета на 18.04.2011 г, изменен с решение на АС на 20.06.2011 г. и 20.10.2014 г., Глава седма, Раздел II “Заемане на академична длъжност “професор”, чл. 76 и чл. 80, ал 1.

Доцент д.н. Румен Иванов Кънчев е завършил през 1979 г. в СУ „Св. Климент охридски“, магистратура по „Философия и социология“, през периода 1981-1984 г. е редовен аспирант по „Съвременна западна философия и социология“, където през 1984 г. защитава дисертационния си труд. Преподавателската си кариера започва през 1985 г. в Университета за национално и световно стопанство, където съответно последователно заема длъжностите старши асистент и главен асистент до 1992 г. През 1992 се хабилитира и с решение на ВАК от 19.03.1992 г. е „Доцент по политология“. През периода 1985-1992 г е на научни длъжности в

Института за политологични изследвания към БАН. През периода 1994-1996 г е на различни дългосрочни специализации в престижни институции в САЩ и Европа. През периода 1997-2007 е на престижни ръководни длъжности в системата за сигурност на Република България, в това число и Заместник-министър на отбраната. През периода 2007-2012 г. е хоноруван доцент в Нов български университет. От 2012 до момента е доцент в ПУ „Паисий Хилендарски“, където от месец декември 2016 г. е Ръководител на Катедра „Политически науки“, във Факултет „Икономически и социални науки“. Защитава дисертационен труд и му е присвоено научното звание „Доктор на науките“ във ВА „Г. С. Раковски“ – Диплома №85 от 15.06.2016 г.

От посоченото по-горе се вижда, че кандидатът доцент д.н. Румен Иванов Кънчев има богата научна изследователска и преподавателска дейност.

На основание на фактите от представените документи за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ от доцент д.н. Румен Иванов Кънчев и изискванията за заемане на тази длъжност, посочени в ЗРАЗРБ и ПРАСПУ се налага основателния извод, че кандидатът напълно отговаря на изискванията на посочената нормативната уредба. Същият има необходимите научни звания и изискуемия педагогически опит в университетска среда по образователните програми “бакалавър” и “магистър”.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Научната дейност на доцент д.н. Румен Иванов Кънчев е активна и продуктивна. Той е автор общо на: шест монографии една от които е на английски език; пет студии; седем встъпителни студии или самостоятелни глави в колективни трудове; тринадесет статии в научни издания, три от които са на английски език; тринадесет публикации в периодичния печат; превод на пет речи и статии от списания от английски на български език; един труд включен в антология.

За участие в конкурса за академичната длъжност “професор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.3. Политически науки (Теория на международните отношения) доцент д.н. Румен Иванов Кънчев е представил селектиран списък от научни трудове както следва: две монографии, три студии и две статии. Публикациите в конкурса са след придобиване на научното звание „доцент“.

1. В монографията „Стратегическото съперничество в началото на 21 век“, София, 2018 г., 404 с. на базата на изследване на стратегическата средата за сигурност дефинираща се основно от трите глобални фактора САЩ, Китай и Русия се извеждат важни основни закономерности като ескалация на политическото напрежение, смяна на структурата на архитектурата за сигурност, ангажиране на ядрените сили на тези страни като инструмент за правене на политика което предвещава тези геостратегически процеси да бъдат продължителни. Аргументира се тезата, че светът изоставя „меката“ сила и се връща към

старите методи за „твърдата“ сила. Направени са задълбочени анализи на геополитическите фокуси на всеки един от трите играчи – САЩ, Китай и на Русия. На тази база са изведени полезни научни и приложни приноси, които приемам.

В монографията „Стратегическата стабилност“ (София 2014 г., 276 стр.) е изследвани стратегическите отношения на глобалната сцена, започнал в първите години след края на Студената война между двете световни ядрени сили САЩ и Русия в контекста на техните геостратегически и геополитически интереси, които в крайна сметка формират стратегическото ниво на глобалната сигурност.

Формулирани са два възможни сценария относно развитието на стратегическата стабилност в контекста на изграждането на високо-технологични системи за ПРО – първият, че Русия ще компенсира през следващите години изоставането си от САЩ в областта на противоракетните системи и по този начин преди или около 2030 г. ще постигне паритет със САЩ. Сега, четири години по-късно виждаме, че този сценарий е в усилен ход. Вторият – „Нова Студена война“ (с. 253-254) посочва: „Ако Русия не е в състояние да проектира и построи собствена система за ПРО, подобна на американската, тя ще заложи на ракетно-ядрената си програма и превъоръжаването, който също е в ход в днешно време. Монографията е характерна със специфичен авторски стил, логически обосновани прогнози и научни и приложни приноси, които оценявам положително.

Представените за становище студии обобщено могат да се характеризират със задълбочен критичен анализ, обосновани прогнозни варианти за бъдещите взаимоотношения между САЩ и Русия по отношение събитията в Крим, политическите различия на Русия и Западния европейски либерализъм, както американските, европейските и руски илюзии веднага след края на Студената война за един по-сигурен свят, които не се сбъдват. Авторът извежда аналитично обосновани концепции и прогнозни сценарии за бъдещите стратегически взаимоотношения на изследваните глобални субекти и произтичащите от тях последствия за глобалната сигурност.

Представените две статии за становище са публикувани през 2013 и 2015 г. Едната е посветена на проблемите за сигурността в Източна Азия произтичащи от Северно-Корейската ядрена програма, а другата на кризата по повод събитията в Украйна. Статиите са в аналитичен дух и специфичен авторски стил генериращ прогнози за варианти на развитие.

Научните и научно-приложните приноси на доцент Румен Кънчев са получени в областта на теоретичните изследване на геостратегическите и геополитическите процеси в света като фокусът е формиране на средата за сигурност от най-влиятелните държави в световната политика, икономика и военна мощ – САЩ, Китай и Русия. Те най-общо могат да се характеризират както следва:

- Разкрити са и са описани нови тенденции на глобалната сигурност в света и произтичащите от тях рискове и заплахи за световната система.
- Изградени са възможни сценарии за развитие на конкурентните взаимоотношения между глобалните субекти в този процес – САЩ, Китай и Русия.
- Натрупани са знания и опит в Република България за геостратегически и геополитически анализи и прогнозиране.
- Разкрити са възможности за прилагане на предложените методи и методологии за продължаване на изследванията в тази област.

Посочените приноси най-общо могат да се определят като получаване на нови знания в съществуваща научна област.

Учебно-методическите приноси в трудовете на доцент д-р Румен Кънчев могат да бъдат формулирани , както следва:

- Създадена е оригинална авторска конструкция от знания, имаща висока актуалност и качество на съдържанието на литература по прилагане на теорията на международните отношения за изследване на глобалната сигурност в Катедра „Политически науки“, Факултет “Икономически и социални науки” в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Те осигуряват високо теоретично равнище на обучението на студентите.
- Допълнено е в методологически план знанието за изследване на глобалната сигурност, с което се постига по-високо ниво на приложимост на за знанията от студентите за практически изследвания на глобални проблеми на сигурността.
- Научната продукция на кандидата разкрива съвременното състояние на изследванията и подготовката на специалисти в областта на глобалната сигурност. Тя е добра и полезна основа за формулиране на тематика за дипломните и дисертационните трудове на студентите, докторантите и специализантите в Катедра „Политически науки“, Факултет “Икономически и социални науки”.

Изброените приноси най-общо могат да бъдат определени като създаване на ново учебно съдържание и знание за учебния процес.

3. Критични забележки и препоръки

Кум представената за становище научна продукция могат да бъдат отправени някои критични бележки, които не променят актуалността и значимостта на получените приноси на кандидата. Тези бележки са обсъдени в работен порядък с участника в конкурса, който ще ги има предвид в по-нататъшната си работа. Рутинния и техническия характер на бележките ми дава основание занимавам уважаемото жури с тях.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Така изброените постижения и описаните по-горе научни и приложни приноси, ми дават основание да дам **положителна оценка** и да предложа на уважаемото жури да **избере доцент д.н. Румен Иванов Кънчев** за заемане на академичната длъжност „**професор**“ в Катедра „Политически науки“, Факултет “Икономически и социални науки” в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.3. Политически науки (Теория на международните отношения).

11.08. 2018 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Евгени Манев)